

Draaiboek

Supervisorencursus Orthopedagoog Generalist

Als orthopedagoog en psycholoog heb je in je werk dagelijks te maken met diverse cliënten. Soms gaat een gesprek, overleg, testsituatie of behandeling schijnbaar moeiteloos, soms kom je voor een enorme uitdaging te staan. Bij de benadering van cliënten spelen je eigen leergeschiedenis, ervaring, kennis en vooroordelen mee. Het is dan ook belangrijk dat een gedragswetenschapper zichzelf goed kent. Als supervisor speel je een cruciale rol in het ontwikkelproces van de gedragswetenschappers. Je leert de supervisant kritisch naar zichzelf kijken, gedachten uit te dagen, ervaringen uit te diepen, verschillende ziens- en handelwijzen op te sporen, en valkuilen en sterke kanten ontdekken. Supervisie is niet voor niets een verplicht onderdeel van veel postacademische opleidingen. Tijdens supervisie heb je tijd om over jezelf, je handelwijze en achterliggende gedachten en gevoelens na te denken. Supervisie is meer dan een-op-een gespreksvoering, er zijn tal van werkvormen mogelijk om gedachtes, handelingen en keuzes onder de loep te nemen en uit te dagen. In deze intensieve en boeiende opleiding gaan theorie en de praktische vertaling daarvan hand in hand. Je leert gedragswetenschappers begeleiden die hun OG kwalificatie of diagnostische aantekening willen behalen, of behoefte hebben aan verdieping. Je leert daarnaast ook jezelf nog beter kennen; wat zijn eigen blinde vlekken, uitdagingen en kwaliteiten.

Docent

drs. Marije van Oostendorp (orthopedagoog generalist en supervisor NVO) is hoofdbehandelaar in de basis-ggz en doet vanuit die functie zowel de diagnostiek als behandeling bij kinderen en jongeren van 4 t/m 18 jaar. Daarnaast verzorgt zij diagnostiek en behandeling voor scholen en particulieren. Als supervisor NVO en begeleider van studenten van de UvA en VU heeft zij geleerd hoe zij gedragswetenschappers kan helpen om zich te ontwikkelen. Zij is al meerdere jaren supervisor en werkbegeleider voor diverse instellingen. Daarnaast geeft zij nascholing bij zowel King (o.a. over de NVO casus) als bij de Rino Amsterdam en Utrecht.

Doelgroepen

Om je in te kunnen schrijven moet je aan een van de volgende eisen voldoen:

- ✓ Je bent minimaal twee jaar orthopedagoog generalist NVO
- ✓ Je bent minimaal twee jaar kind- en jeugdpsycholoog NIP
- ✓ Je bent minimaal twee jaar GZ-psycholoog

Als je Supervisor NVO wil worden moet je, naast de twee jaar werkervaring als OGeer, voldoen aan de aanvullende eisen:

- je hebt de afgelopen vijf jaar minimaal 3000 uur gewerkt als orthopedagoog (zie ook voorkennis);
- je hebt de afgelopen vijf jaar minimaal 2000 uur besteed aan diagnostiek en/of behandeling (liefst minimaal 1000 uur elk);
- je hebt minstens 90 uur ervaring met het geven van supervisie, werkbegeleiding en/of het begeleiden van stagiaires.

Selectie van de deelnemers

Om te worden toegelaten tot de opleiding moeten de deelnemers een motivatiebrief aanleveren waarin zij onder meer beschrijven wat volgens hen supervisie is, welke ervaring zij al hebben met het geven van supervisie en/of werk/stagebegeleiding en wat de persoonlijke leerdoelen zijn. Als de motivatiebrief in orde is, volgt een intakegesprek. Geschikte kandidaten worden daarna uitgenodigd om deel te nemen aan de opleiding.

Deelnemersgroep

minimaal 8, maximaal 15 deelnemers

Voorkennis en aanvullende eisen

De deelnemers hebben als gedragswetenschapper minimaal 5 jaar ervaring met diagnostiek, behandeling, onderwijs, onderzoek en/of beleid. Ze zijn voldoende bekend met handelingsgerichte diagnostiek en hebben ervaring met het geven van supervisie, werk- of stagebegeleiding.

Gedurende de opleiding moet de deelnemer aan minimaal één orthopedagoog (voor de registratie supervisor NVO) of andere gedragswetenschapper supervisie geven. Deze supervisor mag geen familie, vriendin of directe collega zijn.

Doelstelling

Na afloop van de opleiding:

- 1) kun je uitleggen wat supervisie is;
- 2) weet je wat het verschil is tussen supervisie en andere werkvormen;
- 3) weet je welke fasen er in supervisie zijn en wat de inhoud van die fasen is;
- 4) ben je in staat om supervisanten te laten reflecteren op hun werkervaringen;
- 5) kun je supervisanten leren hoe ze hun reflecties goed op papier kunnen zetten en kunnen verwoorden;
- 6) ken je meerdere werkvormen voor supervisie en weet je hoe je die kunt inzetten;

- 7) kun je weerstand of motivatieproblemen herkennen en bespreekbaar maken;
- 8) weet je wat je eigen valkuilen en uitdagingen zijn als supervisor;
- 9) ben je op de hoogte van de eisen van de NVO wat betreft de casusbeschrijving;
- 10) weet je wat het beroepscompetentieprofiel van een OG-er is;
- 11) weet je hoe je een supervisant kunt beoordelen en hoe je moet handelen als er weinig vooruitgang in het supervisieproces is;
- 12) kun je een heel supervisietraject (van zowel individuen als groepjes) van begin tot afsluiting adequaat uitvoeren.

Inhoud

In de opleiding wordt het hele supervisietraject stapje voor stapje doorlopen. Aanvankelijk wordt ingegaan op wat supervisie is en wat het verschil is tussen supervisie en andere begeleidingsvormen zoals coaching. Ook wordt gekeken naar eigenschappen van een supervisor, waar de supervisors i.o. nu staan en wat hun persoonlijke leerdoelen zijn. Daarna wordt stilgestaan bij de diverse fasen in een supervisietraject en wat dit van de supervisor en supervisant vraagt. Het leren reflecteren, een belangrijk onderdeel van de supervisie, komt elke keer uitgebreid aan bod. Er worden diverse werkvormen besproken en ingeoeft. Verder is er aandacht voor supervisie in groepjes, diverse theoretische modellen over reflecteren en supervisie, werken met mensen met een andere etnische achtergrond, het beoordelen van supervisanten en het werken met weerstand. De supervisor i.o. begeleidt gedurende het hele opleidingstraject minimaal één supervisant. De supervisor i.o. oefent met de in de opleidingsdagen besproken en de in de literatuur gelezen onderwerpen. De keer erna wordt bij persoonlijke knelpunten en successen stilgestaan. Elke supervisor i.o. moet een casus (een stukje uit een supervisie traject) voorbereiden en een presentatie geven. In de opleiding wordt daarnaast stil gestaan bij de richtlijnen van de NVO, de kwaliteiten van gedragswetenschappers en het begeleiden van de casusbeschrijving. Gedurende de hele opleiding wordt er een brug geslagen tussen theorie en de praktijk. Naast het bespreken van de literatuur, hoorcollege, het bespreken van ervaringen, het oefenen met meerdere werkvormen, wordt aan de hand van casuïstiek elk thema van de opleiding nader uitgediept.

Werkvormen

- Toetsen over de literatuur
- College door de docent
- Intervisie over casuïstiek van de deelnemers
- Bespreken van de opgegeven literatuur
- Presentaties van de deelnemers
- Oefenen met de casusbeschrijving
- Bekijken videofragmenten

- Coöperatieve werkvormen zoals werken met opstellingen en reflectiekaarten
- Eindtoets

Literatuur

De deelnemers krijgen voorafgaand aan de cursus artikelen (zie onder bij de literatuurlijst) via de digitale omgeving van Kingnascholing.

Certificaat

Alleen als de deelnemers alle opdrachten hebben uitgevoerd en deze als goed zijn beoordeeld, en zij 90 % aanwezig zijn geweest waarbij zij alleen met een geldige reden een dagdeel hebben gemist, kunnen zij het certificaat ontvangen.

Aanwezigheid

Elke keer wordt de aanwezigheid bijgehouden door de docent.

Studiebelasting

Naast de contacturen (33 uur), maken de deelnemers huiswerkopdrachten (30 uur) die onder meer bestaan uit het lezen van literatuur en het uitproberen en reflecteren op bepaalde oefeningen. Tevens geven zij supervisie (minimaal 21 uur).